

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของข้อกำหนดสัญญาเลขที่ SRI5810102 โครงการ การสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานของประเทศฟิลิปปินส์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สำรวจข้อมูลพื้นฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศฟิลิปปินส์ในมิติต่างๆ ที่สำคัญ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเทศฟิลิปปินส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวนรวม 11 ท่าน แบ่งออกเป็นผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในประเทศฟิลิปปินส์ จำนวน 9 ท่าน และในประเทศไทย จำนวน 2 ท่าน ผลการศึกษา มีดังต่อไปนี้

มิติประชากร มีจุดแข็ง คือ ประชากรมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษ อัตราการพึ่งพาต่ำ ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาว และขนาดประชากรที่ใหญ่ช่วยเพิ่มความได้เปรียบเชิงผลิตภาพ ระบบการศึกษาเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ ประชาชนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในระดับที่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของโลกและดีขึ้นตามลำดับ สาธารณสุขพื้นฐานมีความเสมอภาคระหว่างเมืองและชนบท แต่มีจุดอ่อน คือ ปัญหาความยากจนที่มีปัจจัยสลับซับซ้อนและต้นทุนสวัสดิการสุขภาพ และระดับความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และมีความแตกต่างพื้นที่ภูมิศาสตร์สูง

มิติทางด้านเศรษฐกิจ มีจุดแข็ง คือ ประธานาธิบดีดูเตอร์เตใช้พลังดุลอำนาจเสริมเศรษฐกิจจากสองมหาอำนาจเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แรงงานมีทักษะด้านภาษา อุปทานแรงงานส่วนเกินทำงานต่างประเทศส่งเงินกลับมาจำนวนมาก และนำประสบการณ์พัฒนาประเทศ ยังได้รับการยอมรับว่ามีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และอุตสาหกรรมรับจ้างบริหารธุรกิจที่โดดเด่นและเติบโตขึ้นเรื่อยๆ จุดอ่อน คือ ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของรายได้ โครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ ระบบราชการมีการทุจริต การคลังไม่สามารถจัดเก็บภาษีไม่ได้ตามเป้า การพัฒนาภาคชนบทถูกชะงักและไม่เกิดการกระจายตัว ธุรกิจรายย่อยขนาดกลางและขนาดย่อมไม่มีศักยภาพการส่งออก พึ่งพิงเทคโนโลยีต่างชาติสูง

มิติทางด้านสังคมและวัฒนธรรม มีจุดแข็ง คือ ความเสมอภาคทางเพศเป็นที่ยอมรับทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี เน้นการวัดคนที่ผลงานเป็นหลัก จุดอ่อน คือ ปัญหาความยากจนทั้งในเขตเมืองตามแหล่งชุมชนแออัด และในเขตชนบท มีความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ขาดองค์ความรู้และทักษะในการปรับตัวต่อการจ้างงานที่ต่ำ และการขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน ส่วนข้อท้าทายขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ ได้แก่ คุณลักษณะชาวฟิลิปปินส์ที่เป็นทั้งทุนทางสังคมและเครือข่าย แต่นิยมระบบอุปถัมภ์ ความหลากหลายของพหุสังคม การนิยามความเป็นชาติมีความคลุมเครือในจุดยืนระหว่างความโน้มเอียงสหรัฐอเมริกา กับการเป็นชาตินิยมแบบอิสระและไม่สามารถระบุอัตลักษณ์ประจำชาติชัดเจนได้

มิติทางด้านเทคโนโลยี มีจุดแข็ง คือ ในปัจจุบันมีการพยายามทำงานร่วมกันหลายภาคส่วน วิทยาลัยภาครัฐสอดคล้องกับการแข่งขันในระดับสากลและทันสมัยที่มุ่งสร้างนวัตกรรมเพื่อการลดต้นทุน เพิ่มความคุ้มค่าและยกระดับนวัตกรรมท้องถิ่น ภาครัฐใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นประโยชน์เพิ่มประสิทธิภาพการบริการ สำหรับจุดอ่อน ได้แก่ ช่วงอาณานิคมละเลยการส่งเสริมเอกชนอุตสาหกรรม การแพทย์และสาธารณสุขมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังค่อนข้างน้อย ภาคเกษตรกรรมมีการใช้เทคโนโลยีที่มากขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการทำลายสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ป่า การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ยังประสบความสำเร็จไม่มากนัก เยาวชนสนใจด้านวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าสังคมศาสตร์ และผู้จบการศึกษานักเรียนทำงานต่างประเทศ พลังงานพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นหลักและการก่อสร้างไฟฟ้า นิวเคลียร์ก็มิได้เกิดขึ้น ข้อท้าทายสำคัญ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นเชิงรูปธรรม การดึงประสบการณ์แรงงานจากต่างประเทศผสมผสานคนรุ่นใหม่ และการพัฒนาความรู้ผ่านกลไกหลายภาคส่วน

มิติด้านลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม มีจุดแข็ง คือ ความหลากหลายทางชีวภาพสูงส่ง ผลดีต่อ วิถีชีวิตชนพื้นเมืองพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันกับธรรมชาติ ภาครัฐนำแนวคิดสากลใช้เป็นนโยบายหลักจึงสนับสนุนจากภายนอก มีการระดมทรัพยากรจากภาครัฐและต่างประเทศในการจัดการทุกมิติ บทบาทของภาคประชาสังคมทำงานร่วมกับรัฐอย่าง มีการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้วิทยาศาสตร์ ศาสนจักรทำหน้าที่ในเชิงเทววิทยาการเมืองปกป้องผู้ที่พึ่งพาอาศัยกับธรรมชาติ จุดอ่อน คือ ความซ้ำซ้อนในการกิจหน้าที่ของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีศักยภาพเพียงพอ แรงกดดันจากเพิ่มจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วช่วงที่ผ่านมาและการตัดไม้ทำลายป่าอย่างต่อเนื่อง และแนวโน้มการกระแสและสำนักด้านการอนุรักษ์ลดลง ส่วนข้อท้าทาย คือ มาตรการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ทั้งรัฐบาลกลางและท้องถิ่น

มิติทางการเมืองและการปกครอง มีจุดแข็ง ได้แก่ บทบาทของประชาสังคมเข้มแข็ง มีการเกื้อหนุนให้กลุ่มพลังทางสังคม มีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับและร่วมกำหนดนโยบายต่างประเทศได้ โครงสร้างการเมืองมีเสถียรภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง ภาครัฐเพิ่มความโปร่งใสเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างชาติมากขึ้น ปัญหาภาคใต้บนพื้นที่เกาะมินดาเนาได้มีการเจรจา สันติภาพและแนวโน้มโดยรวมมีความสงบมากขึ้น จุดอ่อน คือ กฎหมายให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ข้อท้าทายภายนอก คือ ปัญหาความขัดแย้งพื้นที่พิพาทบริเวณทะเลจีนใต้กับจีน ซึ่งประธานาธิบดีดูเตอร์เต ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกับเงินมากกว่าการมุ่งประเด็นความขัดแย้งดังกล่าวเพียงอย่างเดียว ขณะที่สหรัฐฯ ห่วงเหวนบทบาทและอิทธิพลในเอเชียแปซิฟิก ต้องรักษาสสมดุลอำนาจและใช้ประโยชน์จากทั้งสองฝ่าย การเติบโตของกลุ่มรัฐอิสลาม ความท้าทายภายใน คือ นโยบายของผู้นำประเทศที่เด็ดขาดต่ออาชญากรรมถูกมองว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ABSTRACT

The survey research on basic information of the Philippines aimed to study basic information and to analyze strengths and weaknesses of the Philippines in six key dimensions, including demographic dimension, economic dimension, social and cultural dimension, technological dimension, physical and environmental dimension, as well as political dimension. The research was conducted by using qualitative research methods, documental researches and in-depth interviews with both domestic and foreign experts about the Philippines in a total of eleven divided into nine experts living in the Philippines and two experts in Thailand. The study results indicated as follows;

Demographic dimension - The strengths of demographic dimension were English skills of the population, a low rate of dependence, the highest proportion of workers and youths, as well as a large size of population that helped improve productivity advantage. The education system of the country was internationally accepted. The population could use the Internet professionally closely to the world average and tended to improve their skills progressively. The primary health care had equality between urban and rural areas. The weaknesses of demographic dimension were poverty with complex factors and health welfare costs which were main responsibilities of the public and a high level of differences in socio-economy and geography.

Economic dimension – The strengths of economic dimension were as follows: President Duterte used his balance power to enhance the economic growth from two powerful countries for economic interests of the Philippines. The workers had language skills so that it contributed to the excess supply of labors who worked abroad and sent a lot of money back to the country. The Philippines has been recognized about creativity and innovations. Business Process Outsourcing was outstanding with the world's most reputation and has grown continually. The weaknesses of economic dimension were problems of poverty and inequality of incomes and inadequate infrastructures, bureaucratic corruptions, nepotism, deficit finance and unachieved taxation, neglected development of rural areas, incompetence in export of SMEs, high reliance on foreign technologies.

Social and cultural dimension - The strength of social and cultural dimension was gender equality that is widely accepted. Therefore, it contributed to a positive image in evaluating people from their performances. The weakness of social and cultural dimensions was the problem of poverty in both urban and rural areas. The rural areas have faced degradation of natural resources, lack of knowledge and adapting skills to the low employment as well as access to capital. The possible challenges of advantage and disadvantage can be achieved based on the management and utilization in various situations. For example, the characteristics of Filipinos which had strengths as social capital, networks and weakness as patronizing system. A variety under unity was a success of pluralist society. Nonetheless, it was an obstacle undermining stability. The definition of nationhood was an ambiguity of standpoint in between inclination of the US position and independent nationalism which could not be identified a national identity clearly.

Technological dimension -The strengths of technological dimension were collaborative efforts of many sectors as well as modern visions of government which are corresponding to international competition, The government applied information technology to optimize effectiveness of services The weaknesses in the colonial periods included the neglect to promote private businesses, industries, medical profession and public health. The overall uses of information technology were still relatively low. But there were increasing demands of using information technology so that it resulted in the destruction of the environment and forests. The development of human resources had not been quite achieved. The interest of youths in sciences was lower than social sciences and under graduates interested in working abroad. The major fuel source of energy was fossil. The construction of nuclear power was not established. The key challenges were to develop human resources in science and technology, integration of experiences of foreign workers and new generation as well as development of knowledge through several mechanisms of several sectors..

Physical and environmental dimension - The strengths of physical and environmental dimension were a high biodiversity that had positive impact on lifestyles of aborigines that generally depend on nature. The government had adopted a universal policy as primary external support. There were mobilization of resources from

governmental sector and foreign countries in all dimensions of managements. The roles of civil society were working with the state closely as well as integrating intelligence of locality and scientific knowledge. The church acted as a political theology that defended the dependence on nature. The weakness of physical and environmental dimension was redundancy in missions of the government, insufficient capacity of local administrative organizations, pressure from rapid increase of population number over the past years, and continual deforestation as well as the decrease of conservation trends. The challenge was ineffective law enforcement of the government in both central and local units.

Political dimension – Political dimension – The strengths of political dimension consist of a strong role of the civil society, assistance of constitution to allow different sized groups of social power in political participation in all levels of and mutual determination of foreign policies, stability of political structures, the strength of local administrative organizations as well as transparency of the public sector to build more confidence among the foreign investors. The problem in the Southern areas on Mindanao islands has been managed by peace negotiation and tends to be peaceful overall. The weakness is corruptions because of the law that empowers discretion to government officials. The external challenges was the problem of conflict in the South China Sea with China that President Duterte has focused on the development of economic cooperation with China rather than focusing on the conflict only. While the US has always cherished roles and influences in Asia-Pacific. Therefore, these should balance the powers and advantages of both parties. The internal challenges was the policies of the country which are decisively against crimes is considered as a violation of human rights